

HALGAZDÁLKODÁSI TERV

a Maconkai-víztározó és tórendszere
halgazdálkodási vízterületre a
2021-2025-ig

terjedő időszakra

A vízterület haszonbérelője a Magyar Országos Horgász Szövetség,
az alhaszonbérleti szerződés száma: 429/2016. (01.29.)

Bátornyerenye, 2021. április

I. rész

Halgazdálkodásra jogosult

- a) neve: Bátortereny-Maconkai Szabadidő- és Sporthorgász Egyesület (BSHE)
- b) székhelye: 3070 Bátortereny, Ózdi út 220.
- c) postacíme: 3070 Bátortereny, Ózdi út 220.
- d) adószáma: 19156288-2-12
- e) MOHOSZ kódja: 121-12-22-1

A nyilvántartott halgazdálkodási vízterület

- a) neve: Maconkai-víztározó¹
- b) nyilvántartott területe: 56,2 hektár²
- c) víztérkódja: 12-025-1-1³

¹ Jelenleg a halgazdálkodási vízterület, mint tőrendszer 7, egymással vízkormányzási oldalról kommunikáló, de halráccsal elválasztott egységből (fő tározótér, emelt szintű „Kis-Maconka”-előtározó, II. és III. tőrészlet, IV. tó, V. (Rekord) tó, valamint VI. tó; II-VI. tavak együtt: déli tófűzér) áll. A vízszint-szabályozás a vagyonkezelő és üzemeltető KDV-VIZIG üzemeltetési szabályzata szerint meghatározott módon és mértékig biztosítható. Az üzemeltetési szabályzat szerint a vízterület funkciói: elsődlegesen árvízcsúcs-csökkentés, másodlagosan nyersvíz tározás talajvízdúsítás céljára, harmadlagosan halgazdálkodás és komplex turisztikai hasznosítás, benne a sporthorgászat és a horgászsport feltételeinek, a kapcsolt szolgáltatásoknak biztosítása.

² Kérelmünkre jelenleg is folyamatban van az előtározó által duzzasztott, szintén BSHE (társ-) halgazdálkodási hasznosításban lévő Zagyva-szakasz jelen halgazdálkodási vízterülethez történő csatolása, ezáltal a nyilvántartott terület kisebb mértékben változni fog; ezt a terv figyelembe vette.

³ Halgazdálkodási vízterület elhelyezkedése: Bátortereny külterület, 23-as számú főút mellett, a 0225/6 és 0225/7 hrsz.-k alatt.

A halgazdálkodási terv készítőjének és a terv horgászszervezeti jóváhagyójának neve, telefonszáma, elektronikus elérhetősége

Készítette és jóváhagyásra jogosult:

- a) Név: Dr. Dérer István
- b) Tel: +36 30 982 7202
- c) E-mail: maconka@maconka.hu

Érvényességi időszak meghatározása

Kezdet: 2021. január 01⁴

Vége: 2025. december 31.

⁴ Eltérő döntés esetén halgazdálkodási hatóság jóváhagyó határozata szerinti dátum

II. rész

A vízterületen tervezett halgazdálkodási és más, halgazdálkodással összefüggő hasznosítási célok meghatározása

a) Horgászat

A vízterület jelenlegi és tervezett elsődleges halgazdálkodási hasznosítási célja a sporthorgászat, mint szabadidős tevékenység, melynek eszközei és módszerei a halgazdálkodásról és hal védelméről szóló 2013. évi CII. számú törvény és az e törvény végrehajtására kiadott 133/2013 (XII. 29) VM rendelet, valamint a MOHOSZ Országos Horgászrendje (OHR) szabályai szerint alkalmazhatók. A jogszabályoktól és az OHR szabályaitól eltérő, helyi horgászrendi előírásokat a II. rész 8. és 9. pontjai tartalmazzák, valamint azok a kiadott területi jegyek⁵ horgászrendi mellékletein is feltüntetésre kerülnek.

⁵ A területi jegyek kiadása és a mindenkor helyi horgászrendi melléklet (a BSHE egységes helyi horgászrendet készít) biztosítása kizárólag elektronikusan, a MOHOSZ HORINFO szakrendszere alkalmazásával történik.

A vízterületen a halgazdálkodás célja a horgászigényeknek (ideértve a versenysportot is) és az élőhelyi feltételeknek, lehetőségeknek egyaránt megfelelő telepített intenzív horgászvíz fenntartása, melynek halállománya a sokszínű, de az ökológiai szempontoknak is megfelelő halfaj- és korosztályos szerkezet mellett lehetővé teszi a horgászmodszerek többségében az eredményes fogást, a kellemes kikapcsolódást és rendezett környezetével egyben kulturált, természetközeli és családbarát, emelt infrastrukturális feltételekkel rendelkező helyszínt biztosít.

A tervezett halgazdálkodás a vízterület adottságainak és nagyságának, valamint forgalmának (ideértve az engedélyezett halelvitelt és az élményhorgászatot egyaránt) és a sporthorgászat követelményeinek egyaránt megfelelő halállomány fenntartására, a lehetőségek közötti vízrészleti specializáció fenntartására, a jelentős részben önerős fejlesztéssel, több lépcsőben kialakult vízi ökoszisztéma megóvására, további fejlesztésére irányul.

További cél a kialakított halfauna megtartása és az őshonos halfajok, a biodiverzitás megőrzése, az idegenhonos invazív halfajok állományának gyérítése, visszaszorítása.

b) Rekreációs halászat

A vízterületen rekreációs halászat nem folytatható, ezen tevékenységre területi engedély nem adható ki.

c) Horgászati célú haltermelés

A vízterületen horgászati célú haltermelés nem történik és nem tervezett.

d) A horgászsportha és horgászturizmusra vonatkozó kiegészítések

A MOHOSZ, mint országos sportági szakszövetség kiemelten támogatja a horgászversenyek megszervezését, a horgász versenysport fejlesztését. Az a) pont szerinti tevékenység a sporthorgászat, míg a versenyzői engedéllyel rendelkező, egy adott versenyre nevezett horgászok cél szerinti tevékenysége a horgászsportha. A Maconkai-víztározó és tórendszere kiemelt, 3 versenypályával is rendelkező, nemzetközi minősítésű versenysport-terület. A hasznosítás célja e felületen a vízterület halállományának, egyéb adottságainak megfelelő versenyek színhelyének és azok minőségi lebonyolításának biztosítása, ideértve az utánpótlás-nevelést is.

A horgászversenyek lebonyolítása esetében a MOHOSZ által elkészített, a NÉBIH, mint országos halgazdálkodási hatóság által jóváhagyott országos versenyszabályzatok alapján járunk el.

A Maconkai-víztározó és tórendszere kiemelt horgászturisztikai forgalommal rendelkezik, Magyarország egyik legismertebb és legnépszerűbb horgászvize. A halgazdálkodással összefüggő egyéb célok kijelölésénél így kiemelt szempont a vízterület vonzáskörzetében igényként jelentkező komplex, a vízhez kapcsolódó horgászturisztikai és egyéb szabadidős- és sportcélú szolgáltatások kialakítása, fejlesztése, fenntartásuk támogatása. Általános cél, hogy a víz- és védterület horgászati terhelése és a szolgáltatások színvonala, a környezetvédelmi beavatkozások egy olyan komplex, hálózati és minőségbiztosítási logikán alapuljanak, melyek támogatják az egyensúly tartós fenntartását, valamint a hazai és nemzetközi horgászturizmus fejlesztését.

Az évenkénti haltelepítés tervezett minimális mennyiségére vonatkozó adatok, halfaj és korosztály szerinti megosztásban, a halállomány felmérésére, monitorozására vonatkozó nyilatkozatok, elképzelések

A haltelepítések tervezésénél figyelembe vettük a vízterület haleltartó képességét, a faunisztikai és halászatbiológiai tudományos kutatások eredményeit. Európai hírű halállományunk védelme érdekében együttműködünk a SZIE és HAKI jogutód MATE (Gödöllő) szakembereivel.

Az elmúlt 3 évtized bizonyítékai alapján figyelembe vettük azt a tényt, hogy a vízterületeken folyamatosan sikeres természetes szaporodást a harcsa, a süllő és a kősüllő, valamint a jellemző keszegfélék (dévérkeszeg, karika, küsz, bodorka), alkalomszerűen a csuka és a balin mutat fel.

Halfaj:	Korosztály:	Mennyiség:	Átlag:	Megjegyzés:
Ponty	extra	2000 kg	8,0 kg/db	-
Ponty	III.	10000 kg	1,8 kg/db	horgászati célú piaci ponty
Ponty	II.	2000 kg	0,8 kg/db	horgászati célú tenyészponty
Csuka, süllő és/vagy harcsa ⁷	I-III.	1000 kg	0,5 kg/db	beszerzés függvényében
Sügér, kősüllő, és/vagy balin	I-III.	100 kg	0,05 kg/db	beszerzés függvényében
Compó és/vagy széles kárász	I-III.	300 kg	0,15 kg/db	beszerzés függvényében
Vegyes keszegfélék ^{8,9}	I-III.	3000 kg	0,15 kg/db	beszerzés függvényében
Ponty (kg) összesen:		14000 kg		
Ragadozó (kg) összesen:		1100 kg		
Egyéb hal (kg) összesen:		3300 kg		
MINDÖSSZESEN (kg):		18400 kg		

⁶ Az évenkénti haltelepítés tervezett minimális mennyisége.

⁷ Harcsa csak az I-III. tavakba, külön halgazdálkodási hatósági egyeztetéssel

⁸ MOHOSZ standard fajokból: dévérkeszeg, karikakeszeg, bodorka

⁹ MOHOSZ preferált fajokból: jászkeszeg, vörösszárnyú keszeg, domolykó

Megjegyzések:

- és/vagy: piaci lehetőségek függvényében, együttes tervszám
- az alsóbb korosztályok az előtárolóban élvezik a legnagyobb védelmet és a gyakorlat szerint innen fokozatosan népesül be a tórendszer az összeköttetések okán
- folyamatos halelviteli visszapótlás: pontynál (P III.) mért napijegyes fogások alapján, évi legalább 5 telepítési napon
- a széles kárász nem fogható halfaj
- jelenleg a tórendszeren compó, a kősüllő és a sügér helyi elviteli tilalom alá esik

A vásárlási igények oldaláról a következő szempontokat kellett a tervezéskor figyelembe venni:

- korosztályos állományfenntartás igényei (pl. extra nagyságú állományok)
- folyamatosan nyilvántartott horgász halelvitel adatai (elvihető „piaci” ponty)
- sokszínűség biztosítása (pl. sügér, kőszüllő, jászkeszeg)
- őshonos halfajok állományának megőrzése (pl. széles kárász, compó)
- biológiai szerepvállalás (idegenhonos invazív fajok egyes korosztályainak gyérítése harcra, balin által)

A vásárlási lehetőségek oldaláról a következő szempontokat kellett a tervezéskor figyelembe venni:

- piaci beszerzési lehetőségek
- szezonális
- aktuális MOHOSZ pályázati lehetőségek

A telepítési tervnél fontos tényező volt még az a szakmai tapasztalat, hogy faj szerint a balin és hely szerint az előtározó kivételével az egynyaras alatti állományok jellemzően nem maradnak meg (Zagyva védőrács méret, állományi összetétel, ragadozópopuláció, élőhelyi adottságok együttes hatása), így igazából az 1 nyaras, illetve a feletti korosztály telepíthető gazdaságosan.

Harmadik tervi tényezőként figyelemmel voltunk a piaci lehetőségekre, különös tekintettel a még mindig krónikus (a valamikor ezüstkárász-telepítési volument kiváltani nem tudó) keszegtermelési hiányra, az őshonos halfajok jelenlegi termelési szerkezeti ritkaságára is.

A telepített halmennyiség a vízállás és vízminőség függvényében, az előírt és együttes halgazdálkodási hatósági és MOHOSZ bejelentés után kerül kihelyezésre, majd a tényadatok realizációja is megküldésre kerül. Amennyiben a forgalom alapján lehetőség van rá, az alhaszonbérlet a halgazdálkodási hatóság hozzájárulásával többlet halkihelyezéseket realizál, így élni kíván a Vhr. 31. § szerinti - terv módosítása nélküli - lehetőségekkel is.

Figyelembe véve a vízterület mindenkori ökológiai állapotát, vízállási viszonyait, illetve az egyes halfajok beszerezhetőségét, az OHSZK éves haltelepítési pályázatok lehetőségeit az évenkénti mennyiségektől az alábbi szabályok szerint lehet eltérni:

- az adott évben elmaradt telepítés a következő évben pótolható, az évenkénti előírásoknak a tervezési időszak 5 éves átlagában kell megfelelni;
- a tervezett halfajokból a vállalt halmennyiségeken felül - a vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartásával - többlet halkihelyezések is végezhetők;
- kedvezőtlen vízminőségi viszonyok esetén az adott éves telepítés akár teljes mértékben kihagyható;
- egy halfaj különböző korosztályai egymással arányosan helyettesíthetők.

- a fentiekben felsorolt halfajokon kívül a hasznosító célja a víztípusnak megfelelő, további őshonos halfajok állományának pótlása, illetve fejlesztése is, melyekből kísérleti telepítés végezhető;
- intervenciós és egyéb központi telepítés esetén a MOHOSZ külön intézkedik a halgazdálkodási terv módosításáról.

A halállomány felmérésére, monitorozására vonatkozó nyilatkozatok, elképzelések

A halállomány monitorozása elsősorban az idősoros telepítési és fogási adatok, a horgászoktól bekért egyéb információk (esetenkénti kérdőíves felmérés) értékelése alapján történik. Jelentős kiegészítő lehetőség a horgászversenyek fogásainak feldolgozása is. Szükség esetén az egészségi állapot és kondíció meghatározása érdekében elektromos halászgéppel vagy más eszközzel végzett mintavételezésre is sor kerül szakértő bevonásával, megfelelő engedélyeztetés mellett.

Alkalmanként, előre meghatározott céllal és keretek között - engedélyezés után - szükséges lehet az ökológiai halászat állományfelmérés, tudományos kutatás, adatgyűjtés céljából, illetve állománymentő halászat havária fellépése esetén.

A víz minőségének és a halállományok védelmét célzó intézkedések, beleértve a hal rendszeres etetésére vagy haltermelés esetén takarmányozására vonatkozó szabályozásokat is

A horgászat okszerű gyakorlásához szükséges mennyiségen felüli túlzott etetés nem megengedett, a víz hőmérséklet extrém emelkedése, vagy kedvezőtlen vízminőség esetén a halgazdálkodási hasznosító haladéktalanul etetési korlátozást léptet életbe.

A halgazdálkodásra jogosult végzi, illetve végezteti a vízminőség folyamatos kontrollálását rendszeres vízmintavétellel, a helyi alapvizsgálatok mellett szükség esetén akkreditált laboratórium által halélettani szempontból elvégzett komplex vizsgálatokkal. Vállalja továbbá, hogy szennyező anyagot a víztérbe nem juttat, és csak vízi-állategészségőri igazolással rendelkező halat telepít a víztérbe.

A vízminőség védelme érdekében rendszeres vízminőség vizsgálatokat végzünk - ez KDV-VIZIG előírás is - és az eredmények függvényében tesszük meg a szükséges intézkedéseket. Télen motoros levegőztetéssel, illetve ha szükséges lécek és fényfolyosók megnyitása útján kívánjuk a halállományok védelmét biztosítani. A nyári időszakban - amennyiben vízvirágzás alakulna ki a fitoplankton túlzott elszaporodása miatt - meszezéssel kívánjuk javítani a vízminőséget.

A vízpart tisztaságának megőrzését biztosítják a hasznosító által elhelyezett hulladékgyűjtők és ezek folyamatos ürítése, a hulladék megfelelő helyre történő elszállítása, valamint a BSHE által üzemeltetett kommunális szolgáltatások is.

A MOHOSZ és a BSHE a jövőben tervezi monitoring állomás telepítését.

A halgazdálkodás érdekében a vízi növényzet és a víziállat-állomány fenntartására tervezett intézkedések

A halgazdálkodási vízterülettel kapcsolatos, elfogadott vízügyi, a környezet- és természetvédelmi előírásokat a hasznosító betartja, a fontosabb szabályokat a helyi horgászrendjébe beépíti, és a halvédelmi tevékenysége során azt a horgászokkal betartatja.

A vízinövényzet irtása, megbontása tilos, a területen több vízinövény visszatelepítési, megőrzési programja is folyik. A vízi madarak zavartalan fészkelésének és a kétéltűek, hüllők nyugalmanak biztosítása érdekében a BSHE öko-szigeteket tart fenn belépési tilalommal, illetve az előtározót is csak korlátozottan lehet látogatni. A Maconkai-víztározó és tórendszere sok védett faj élőhelye. Általánosan tilos továbbá a jogszabályi „más hasznos víziállat” kategóriába sorolható élőlények gyűjtése vagy szedése. Tűzrakás és tűzgyújtás csak a kijelölt helyeken, kizárólag hozott faanyagból lehetséges. Szemetelni, szemetet lerakni és szemetes helyen horgászni tilos.

Tilos minden védett és veszélyeztetett növényi és állati szervezet, valamint azok bármely fejlődési állapotának gyűjtése (kivéve a külön engedéllyel rendelkezők) és/vagy károsítása, elpusztítása. A helyi horgászrendben is rögzítetten a szemetelő, szemetes helyen horgászó a területi jegy bevonásával büntethető.

A halállományok védelme érdekében indokolt esetben szükséges a nagy kárókatona (*Phalacrocorax carbo*) riasztás vagy gyérítés a jogszabály, illetve hatóság által engedélyezett módon.

A jövőben az engedélyezett kereteken belül mindent meg kívánunk tenni a területen károsan elszaporodott hódállomány ültetett és természetes módon települt faállomány elpusztításával kapcsolatos károkozásának csökkentése, állományának gyérítése vagy megszüntetése irányában.

Az állandó vagy időszakos halgazdálkodási kíméleti területek kijelölésére tervezett intézkedések

A vízterületen állandó kíméleti terület kijelölése nem indokolt.

A BSHE indokolt esetben intézkedik időszakos halgazdálkodási kíméleti területek kijelölésére.

Az invazív, nem őshonos halfajok visszaszorítására vonatkozó intézkedési terv

A vízterületen tömegesebben előforduló invazív, nem őshonos halfajok a törpeharcsák. Az ezüstkárász és busák jelentős mennyiségű, invazív jellegű jelenléte beavatkozást nem igényel. A törpeharcsa-állomány visszaszorítása elsősorban okszerű ragadozóhal (balin és harcsa) telepítésekkel, biológiai úton történik. Amennyiben az szükséges, állományuk gyérítése – az előírt engedélyeztetés mellett – ökológiai célú halászatok végzésével, illetve végeztetésével, valamint – standard módon – a horgászversenyek kapcsán engedélyezett és előírt faj szerinti szelekcióval történik. Ezen utóbbi esetben a hasznosításról, vagy az ártalmatlanításról a BSHE intézkedik. A tárgyban keletkezett bevételeket a kiadásokkal való csökkentés minden esetben őshonos halfajok visszatelepítésére kell fordítani.

A halállomány őrzésének módja, a hivatásos halőrök és a társadalmi halőrök tervezett alkalmazási, megbízási módja, minimális létszáma

A BSHE főállású alkalmazotti állományába tartozó, rendészeti és halőri vizsgálóval rendelkező minimum 2 fő alkalmazása a területen folyamatosan biztosítandó.

A vízterület halállományának megfelelő őrzését legalább 3 fő hivatásos halőr és legalább 3 fő társadalmi halőr, 0-24 h műszakrendben végzi. A hivatásos halőrökből legalább 3 fő foglalkoztatása a halgazdálkodási hasznosító által, 8 órás munkaviszony keretében történik.

A halállomány őrzését egykapus beléptetés sorompórendszerrel, kerítés és vagyonvédelmi kamerarendszer, valamint technikai céleszközök használata is segíti.

A halőrzésben külön együttműködési megállapodás keretében segítséget nyújtanak még a megyei és helyi rendészeti szervek is.

A helyi horgászrend azon tervezett rendelkezései, amelyek tervezetten a jogszabályban meghatározott korlátozásokat enyhítik

A hasznosító az a) pontban hivatkozott jogszabályokban és az Országos Horgászrendben foglaltakhoz képest enyhítő szabályozásként folyamatosan kezdeményezi a ponty fajlagos tilalma alóli mentesítést, tekintettel arra a tényre, hogy a faj eredményes szaporodásának feltételei szakértői vélemény alapján tartósan nem állnak fenn.

A helyi horgászrend azon tervezett rendelkezései, amelyek tervezetten a jogszabályban meghatározott korlátozásokat szigorítják és egyben a halgazdálkodási hatósági szankciók alapját is képezik

A szigorító rendelkezéseket az **1. sz. mellékletben** csatolt helyi horgászrend jelölt módon tartalmazza.

A BSHE változás esetén azt a halgazdálkodási hatóság felé bejelenti.

Bátonyterenye, 2021. április 12.

Dr. Dérer István
elnök
halgazdálkodásra jogosult 1.

III. rész

Horgászszövetség támogatási javaslata

A MOHOSZ OHSZK részéről a fenti halgazdálkodási tervet a 879-46/2021. iktatószámú támogatási javaslat szerint elfogadásra javaslom.

Zelli Ágnes
osztályvezető 3.

MOHOSZ OHSZK halgazdálkodási osztály

Budapest, 2021. április 14.

Halgazdálkodási hatóság jóváhagyása, a jóváhagyás dátuma, a jóvá nem hagyott elemek tételes felsorolása indokolással, halgazdálkodási hatóság hatályba léptető záradéka, aláírása, bélyegzője.